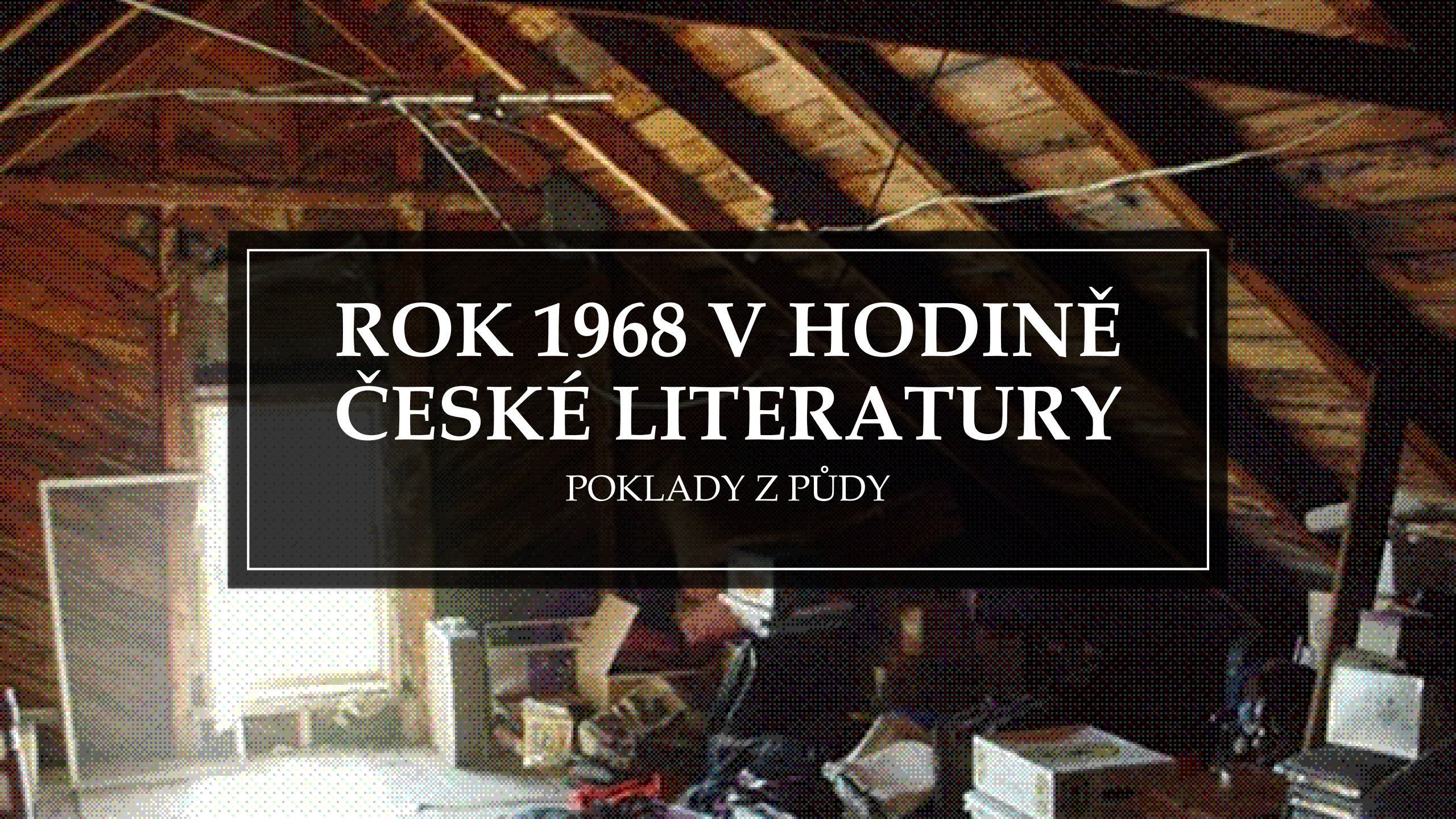

ROK 1968 V HODINĚ ČESKÉ LITERATURY

POKLADY Z PŮDY

PLÁN VÝUKY

- 1 VYUČOVACÍ HODINA
- CO BUDEME ROZVÍJET?

práci ve skupině, práci s textem,
schopnost syntetizovat poznatky, kritické
uvažování, organizační schopnosti

- MEZIOBOROVÉ VZTAHY

literatura a sloh, dějepis, ZSV, hudební
výchova

- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

mediální výchova, výchova
demokratického občana, výchova k
myšlení v evropských a globálních
souvislostech

Návštěva půdy

Mladý hrdina v 80. letech
objevuje kouty dosud
neprobádané půdy.

Objevení kufru

The background image shows a room with a high, vaulted wooden ceiling. A window on the left side is bright, suggesting daylight. The room is filled with various items, including boxes, papers, and what appears to be a desk or workbench in the foreground. The overall atmosphere is one of a busy, perhaps temporary, workspace.

VLASTNÍ PRÁCE

- ROZDĚLENÍ ŽÁKŮ DO PĚTI SKUPIN
- ROZDÁNÍ JEDNOTLIVÝCH DOBOVÝCH DOKUMENTŮ
- ZADÁNÍ OTÁZEK

- Co je obsahem tohoto textu?
- Jak je možné, že v době komunismu mohl vyjít takto kritický text?
- Před čím autor varuje?
- K čemu autor čtenáře nabádá?
- Zkuste se zamyslet nad obrázkem – co asi vyjadřuje? Je na tomto obrázku něco nápadného?

- Co je obsahem tohoto textu?
- Jak je možné, že v době komunismu mohl vyjít takto kritický text?
- Před čím autor varuje?
- K čemu autor čtenáře nabádá?
- Zkuste se zamyslet nad obrázkem – co asi vyjadřuje? Je na tomto obrázku něco nápadného?

TISÍCE SLOV

**TÝDENÍK
SVAZU ČS.
SPISOVATELŮ**

toto číslo vychází
v nákladu 300 000 výtisků

— KUPA NAHARFANO KOMPLIKACIJE, RALO BY TE BYL A SAVRŠEN
REKACI DOGAĐAJE

[illegible][illegible]

These two men, who were both members of the same family, were both members of the same family, and both were members of the same family.

[illegible]

BRATŘÍČKU, ZAVÍREJ VRÁTKA

- Interpretujte název písně.
- O jaké události píseň pojednává? Co znamenají *hranaté železné maringotky*? Kdo je *beránek* a kdo *vlk*?
- Jak na vás písnička působí? Jak si myslíte, že píseň působila v době svého vzniku? Co na ni asi říkali reformní komunisté a konzervativní komunisté?

Bratříčku,
zavírej vrátka

Karel Kryl

DOBOVÉ NOVINY

Zachovejte klid!

Neklad'te odpor vojskům Varšavské smlouvy, která v noci na dnešek obsadila čs. území. Stalo se tak bez vědomí vedení strany, presidenta republiky, zákonné vlády a Národního shromáždění. Poslouchejte laadní Československý rozhlas, řiďte se pokyny, které jeho prostřednictvím vydají Dubčekovo vedení strany a Černíkova vláda. Vysilačka Vltava není naše.

- Jakou roli má tisk ve společnosti?
- Jak na vás působí tato zpráva?
- Jaký dojem ve vás vyvolávají fotografie? Vžijte se do role pozorovatele dění. Co byste o této situaci řekli?
- Srovnajte obě tiskoviny. Jak na vás působí dění v Ostravě ve srovnání s Prahou?

Svobodné slovo

*** LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ NOSITEL ŘÁDU PRÁCE

CIZÍ VOJSKA NA NAŠEM ÚZEMÍ

Včera, dne 20. srpna 1968 kolem 23. hodiny překročila vojska Sovětského svazu, Polské lidové republiky, Německé demokratické republiky, Maďarské lidové republiky a Bulharské lidové republiky státní hranice Československé socialistické republiky. Stalo se tak bez vědomí prezidenta republiky, předsedy Národního shromáždění, předsedy vlády a prvního tajemníka ÚV KSČ a těchto orgánů. V těchto chvílích zasedalo předsednictvo ÚV KSČ a zabývalo se přípravou XIV. sjezdu KSČ. Předsednictvo ÚV KSČ vyzývá všechny občany naší republiky, aby zachovali klid a nekladli postupujícím vojskům odpor. Proto ani naše armáda, bezpečnost a Lidové milice nedostaly rozkaz k obraně země. Předsednictvo ÚV KSČ považuje tento akt za odporující nejen zásadám vztahů mezi socialistickými státy, ale za popření základních norem mezinárodního práva. Všichni vedoucí funkcionáři státu, Komunistické strany Československa i Národní fronty zůstali ve svých funkcích, do nichž byli jako představitelé lidu a členů svých orgánů zvoleni podle československých zákonů a jiných norem platných v Československé socialistické republice. Ustavení činiteli je okamžitě svoláváno zasedání Národního shromáždění a vlády republiky a předsednictvo ÚV KSČ svolává plénum ÚV KSČ k projednání vzniklé situace.

PŘEDSEDNICTVO ÚSTŘEDNÍHO VYBORU
KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

PRAVDA ZVÍTĚZÍ!

V okamžicích, kdy píšeme tyto řádky, přelétá nad redakcí Svobodného slova letadla, a na některých místech Prahy již stojí cizí ozbrojené složky. Na Václavském náměstí se shlukují lidé kolem československé vlajky.

vůbec budete tyto řádky číst, dělat cokoli jiného, než zachovat alespoň vnější klid, a zároveň si pevně říci, že se nikdy zneprovoďujeme sami sobě. Ideálům svobody a demokracie, v jejichž jméno vznikla Československá republika, ideálům svobody a demokracie, v nichž jsme vychovávali své děti, v nichž jsme chtěli

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ 2

Zachovejte klid a pořádek! Nedejte se vyprovokovat k činům, na které čekají nepřátelé našeho lidu! Nevěřte provokátorům a štváčům! Naše síla je v jednotě, jako byla vždy v rozhodujících hodinách života našich národů, v klidu a v rozvaze! V našem spravedlivém zánici pro pravdu a právo nejsme sami!

PROHLÁŠENÍ presidenta republiky

VČERA V KRAJI

Ostrava

Na táborech u tanků

Takových besed s otázkami „Proč jste tady?“, „Co tu chcete?“, „Jakým právem?“ bylo po Ostravě moc. On diskutoval napřed u sekretariátu KV KSČ, pak před radnicí. Dovádl se, že sovětské jednotky k nám byly poslány, aby zabránily kontrarevoluci — a takové ty bláhové, nesmyslné odpovědi jak jsme o nich už dost psali. Když řekl, že je členem KSČ od roku 1945, nechť mu věří — když stejně tak dobře argumentoval o absurditě okupace u nás. Pochyby ho dopálily a jel si domů pro prášek psaný český i azbuka — o členství v odhoji že, mládeže na Ostravsku. Oldřich Šindler, nyní technik VZKK, byl totiž velitelem skupiny „Svoboda“. — Tomu pochybovačnému, debatujičmu občanství, který byl napřed jaksepatří nadšený, jako bychom dopravy dělali kontrarevoluci, tomu sovětskému důstojníkovi nejednou vyhrkly slzy ...

Je zapotřebí vést debaty, říká Šindler, a předsedovat, že ... Že jsme prostě takoví, jakí jsme.

Milióny květů pro vojáky

U krámů v Ostravě hned po ránu fronty. Někdo vrátil přívos chleba, mléka, někdo se opatřil chutným bonem dostatečně zasnobit, jen u babek s květinami na mariánskéborském náměstí nikdo. Dnes se květy neprodávají. Ani se nechtějí po parcích. Tyhle armády prostě tenkrát květy nevítky. Ale milióny květů by hned vojáci dostali, kdyby tanky hodily zpátečku, kdyby i ty ojedinělé samopaly smrkly, kdyby ... kdyby šli domů tam, kde jsou domci!

Olomouc

Přejeli by je?

Na stínici sedály děti s transparenty — tak uprostřed vozovky — a řekli: Kdyby měly přijet tanky, tak se třeba necháme přejít ... Rada městského národního výboru ovšem nevěděla ke srdeční přísluš nebezpečné akce.

Nikdo cizí tam zatím nebyl

V Olomouci do 17 hodin nebyl ani jeden voják cizí zahraniční armády. Lidé však přesně vědí, a někteří stáli u tanků hned jako u šálů. A

Měli uvázat, jestli budou faret

Po deváté hodině odešel z Dolní Doubravy me zifestační průvod, složený převážně z pracovníků noční směny. Nešli státní vlajky s transparenty s protestními nápisy. Když za hodinu vyrazili z Karviné, rozestři se zastup na několik set lidí. V tuhé době se na Dolní Doubrava konala schůzka stranických, odborových a mládežnických funkcionářů, s informacemi o současně situaci i stanoviska předsednictva ÚV KSČ. Na závěr bylo dohodnuto, aby pracovníkům odpolední směny bylo dáno v úvahu, zda chtějí odpoledne faret, či nikoliv. Hlavně proto, že práce na lachtě v těchto podmínkách naručuje plnou bezpečnost lidí. Nejde tedy o nějaké porušení nebo nedodržení výzvy vlády, která hovoří o všeobecném nástupu do práce. Přítomní přijali rezoluci, kterou však nebylo možno pro přerušeni telefonního styku s Ostravou ihned oznámit tisku.

Okupační půlden

O půlnoci překročila sovětská a polská vojska všechny hranice přechody. Pohraničníci byli nuceni odezvat se straně. To byl však jediný sňah tohoto druhu, který byl v Karvině zaznamenán. V ranních hodinách přijely dva obrněné transportéry před budovy okresní správy Všeobecné bezpečnosti. Během hodiny byly obklopeny stovkami demonstrantů, zejména mládeží, která hlasitě protestovala nasechle nad vpádem cizích vojsk na naše území.

Na sdech a na transparentech se objevily nápisy v českém i ruském jazyce: „Jděte domů! Ať šije Dubček!“ Dnes v dopoledních hodinách situace vypadala tak, že nahrozilo nebespečí ozbrojených konfliktů, lze říci, že jak mládež, tak příslušníci starší generace diskutují se sovětskými vojáky, jejich průměrný věk je asi 19 let a jejich odpovědi svědčí o tom, že jejich informovanost byla velmi omezená a zkradená. Hovoří o tom, že nás přišli osvobodit od imperiálních a od vnitřní kontrarevoluce, která údajně je vypukla v Praze. Mnohdy diskutující se sovětskými vojáky bylo vidět všude ve vnitřní Ostravě, v jejím okolí, po celé trase až ke Karvině.

Frýdek-Místek

Okupace válečoven

V noci kolem půl třetí předce přejeli přes hradu, než se vzrušení stáhl vzpomínat, už byli

Poučení z krizového vývoje

- Jak byste interpretovali název dokumentu?
  - Jakou událost text popisuje?
  - Co je cílem jeho autorů?
  - Jakým stylem je napsán?

POUČENÍ z krizového vývoje ve straně a společnosti po XIII. sjezdu KSČ

*Schváleno plenárním zasedáním ÚV KSČ
v prosinci 1970*

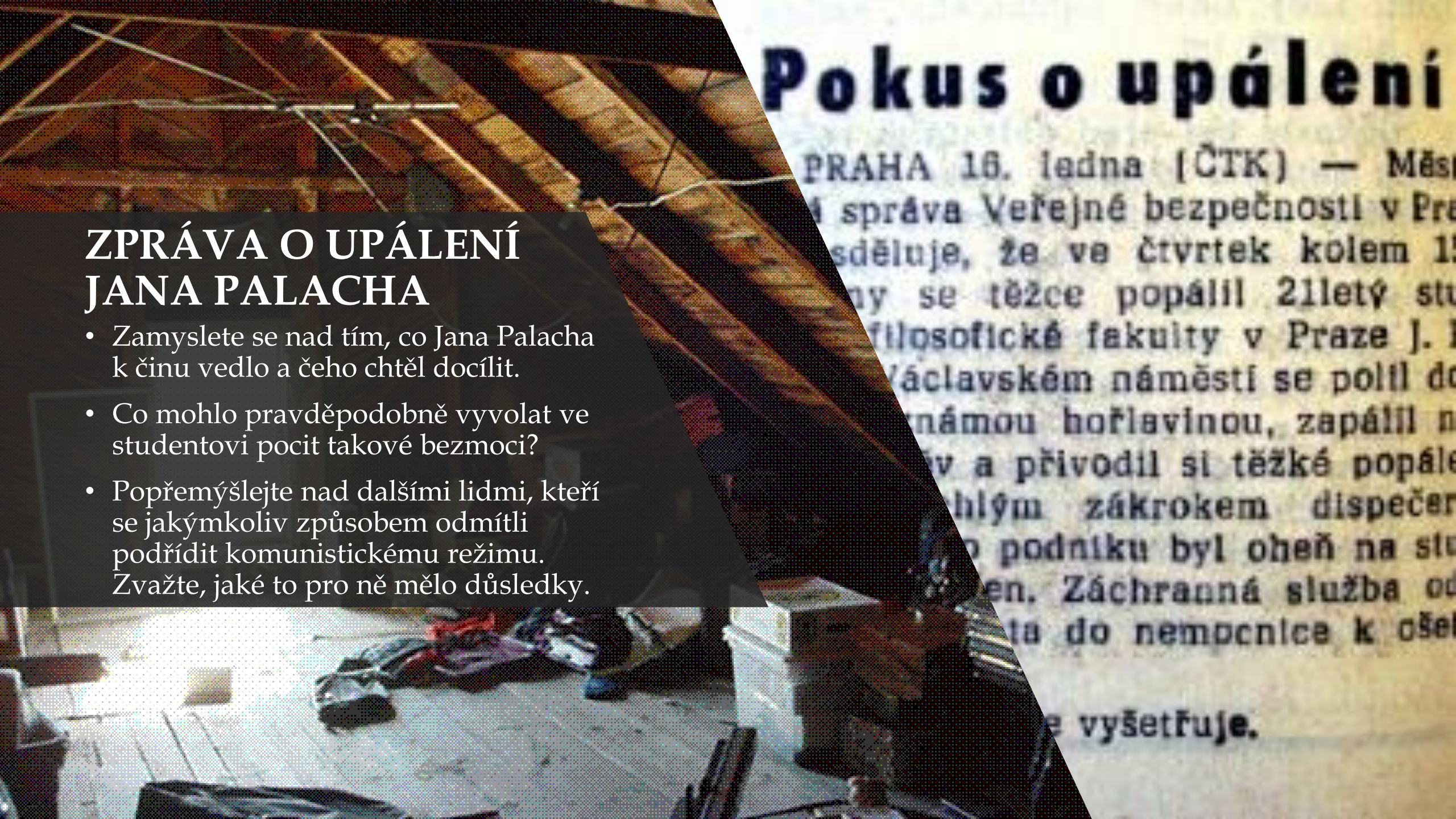
Vstup spojeneckých vojsk pěti socialistických zemí do Československa byl aktem internacionální solidarity, který odpovídal jak společným zájmům československých pracujících, tak mezinárodní dělnické třídy, socialistického společenství a třídním zájmům světového komunistického hnutí. Touto internacionální akcí byly zachráněny životy tisíců lidí, zabezpečeny vnitřní i vnější podmínky pro jejich mírovou a pokojnou práci, upevněny západní hranice socialistického tábora a zmařeny naděje imperialistických kruhů na revizi výsledků druhé světové války.

Ústřední výbor KSČ odmítá abstraktní pojetí suverenity socialistického státu, jaké šíří v zájmu oklamání mas buržoazní propaganda, a stojí na pozicích, které i v otázce suverenity odpovídají třídní a internacionální podstatě socialistického státu. Proto vstup spojeneckých vojsk do ČSSR považuje za bratrskou internacionální pomoc československému lidu.

Srpnová internacionální akce na záchranu socialismu v ČSSR vytvořila pevné zázemí pro československé komunisty, kteří díky této pomoci mohli plně rozvinout vlastní politický zápas proti kontrarevolučním, protisocialistickým a pravicově oportunistickým silám a překonat politickými prostředky kontrarevoluční hrozbu věci socialismu v ČSSR.

Pravdivé poznání celého pozadí skutečné situace v roce 1968 i všech motivů vstupu spojeneckých vojsk do ČSSR ukazuje v pravém světle všechny lži, pomluvy a vědomé překrucování skutečností konstruované a šířené naší vnitřní reakcí, pravicovými oportunisty i zahraniční buržoazní propagandou o srpnových událostech. Hluboké a správné pochopení pravého smyslu těchto událostí je zároveň rozhodujícím předpokladem k vytvoření zdravého politického ovzduší v naší zemi, k upevnění ideové a akční jednoty KSČ na marxisticko-leninském a internacionalistickém základě.

ZPRÁVA O UPÁLENÍ JANA PALACHA

- Zamyslete se nad tím, co Jana Palacha k činu vedlo a čeho chtěl docílit.
- Co mohlo pravděpodobně vyvolat ve studentovi pocit takové bezmoci?
- Popřemýšlejte nad dalšími lidmi, kteří se jakýmkoliv způsobem odmítli podřídit komunistickému režimu. Zvažte, jaké to pro ně mělo důsledky.

Pokus o upálení

PRAHA 16. ledna (ČTK) — Městská správa veřejné bezpečnosti v Praze sděluje, že ve čtvrtek kolem 15. hodiny se těžce popálil 21letý student filosofické fakulty v Praze J. Palach. Na Václavském náměstí se polil do země hořlavinou, zapálil náloží a přivodil si těžké popáleniny hlubokým zákrokem dispečerů. Po podniku byl oheň na střeše zhasen. Záchranáři ho odvezli do nemocnice k ošetření a vyšetřuje.

FINÁLE

Každá skupina si určí svého mluvčího a jeho prostřednictvím prezentuje dokument.

Zeptáme se žáků, co pro ně bylo nejtěžší a proč.

Na tabuli je necháme napsat, co podstatného zjistili.

Mluvčí zůstávají u tabule a na konci mají za úkol seřadit se podle toho, jak jednotlivé dokumenty (události) po sobě následovaly.

DĚKUJEME
ZA
POZORNOST

- Monika Havlíková
- Aneta Lachová
- Karolína Sovová
- Martin Tomášek
- Veronika Walachová